

SANSKRIT, Paper-II

(First language)
(Composite Course)

Time : 1 Hour]

[Maximum Marks : 20

I. भावावगमनम् - प्रतिस्पन्दनम् ।

अधः दत्तम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां समाधानानि लिखन्तु ।

3×1=3

1. आदिकविः वाल्मीकि महर्षिः श्रीमद्रामायणम् रचितवान् । रामायणे सीतारामचरितम् उपवर्णितमस्ति । रामायणे सप्तकाण्डाः सन्ति । वनवाससमये श्रीरामः सीतया सलक्ष्मणेन पञ्चवटीप्रान्ते निवसितवान् । तस्मिन् समये रावणः सीतादेवीं अपहृतवान् । श्रीरामचन्द्रः रावणं हत्वा लोके धर्मं स्थापितवान् ।

- (1) आदिकविः कः ?
(2) रामायणे कनि काण्डाः सन्ति?
(3) श्रीरामचन्द्रः कं हत्वा धर्मं स्थापितवान् ?

2. श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखन्तु ।

1×4=4

शरीरमात्रेण ..... इवावशिष्टः ।

अथवा

सिंहादेकं ..... कुक्कुटादपि ।

II. भावव्यक्तीकरणम् - सर्जनात्मकता ।

1×4=4

3. अधः दत्तयोः प्रश्नयोः एकस्य समाधानं लिखन्तु ।

लोकहितार्थं भवन्तः किं करिष्यन्ति?

अथवा

कौत्सस्य गुरुभक्तिं स्वीयवाक्यैः लिखन्तु ।

4. अधः दत्तयोः प्रश्नयोः एकस्य समाधानं लिखन्तु।

1×4=4

इदनीन्तनसामाजिक परिस्थितीनां अनुगुणं स्वावलम्बनं कथं स्यात् इति विषये स्वीय अभिप्रायं लिखन्तु।

अथवा

मानवविकासाय कानि कार्याणि कर्तव्यानि ?

III. भाषांशाः।

5. पदजालाभिवृद्धिः - निर्देशानुसारं रेखाङ्कित पदानां समाधानानि लिखन्तु।

4×1/2=2

(अ) दानी कर्णः इन्द्राय कवचकुण्डलानि ददाति। (समानार्थकपदम्)

(आ) श्रीरामः दशरथस्य तनयः। (समानार्थकपदम्)

(इ) रात्रौ अन्धकारः, प्रभाते .....। (विरुद्धार्थकपदम्)

(ई) अनालस्यं कार्यसाधक लक्षणम् ..... कार्यबाधक लक्षणम्।
(विरुद्धार्थकपदम्)

6. व्याकरणांशाः - निर्देशानुसारं रेखाङ्कित पदानां समाधानानि लिखन्तु।

6×1/2=3

(अ) वशिष्टः श्रीरामस्य कृते गुरुपदेशम् कृतवान्। (सन्धिं विघटयन्तु)

(आ) रमेशः प्राथमिक + उन्नतपाठशालायां पठति। (सन्धत्त)

(इ) कार्याणि अचिन्तयित्वा न करणीयम्। (क्लिग्रह वाक्यं लिखन्तु)

(ई) भीमः च अर्जुनः च कुन्तेः पुत्रौ। (समस्तपदं लिखन्तु)

(उ) अहं ..... पठामि। ('पाठ' शब्दस्य द्वितीया विभक्तिरूपम्)

(ऊ) सीता गृहं .....।

(क) गच्छतः

(ख) गच्छति

(ग) गच्छन्ति